

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. mevrouw O.C. Tellegen
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Plaats/datum:
Utrecht, 28 april 2020

Kenmerk:
2020-201820/RdB

Onderwerp:
Inbreng notaoverleg onderwijs en corona 29 april 2020

Geachte mevrouw Tellegen,

De vaste Kamercommissie onderwijs spreekt aanstaande woensdag over corona. Graag gaan wij in op uw uitnodiging om onze ervaringen en wensen kenbaar te maken.

De afgelopen weken waren moeilijk, onzeker en zonder precedent. De sluiting van alle scholen was het startpunt van een enorme actiebereidheid om het onderwijs aan onze leerlingen totaal anders vorm te geven. Afstandsonderwijs (digitaal en/of op papier), noodopvang, intensief contact met leerlingen via beeldbellen of telefoon, instructiefilmpjes, digitaal onderwijs en zorgoverleggen; er is heel veel werk verzet. Ik ben trots op de energie, het verantwoordelijkheidsgevoel en veranderingsbereidheid van leraren, ondersteunend personeel, schoolleiders en bestuurders. Samen met onze partners hebben wij in zeer korte tijd een hele mooie prestatie neergezet.

Korte terugblik

Alle scholen in Nederland hebben in recordtijd een onderwijsaanbod ontwikkeld dat op afstand aangeboden kon worden. Samen met gemeenten kwam er speciale aandacht voor kinderen in kwetsbare posities. In deze crisis, waarin vooral een groot beroep werd gedaan op de professionals in de zorg, waren wij als onderwijs blij dat we, samen met de kinderopvang, de kinderen met ouders in cruciale beroepen goed konden opvangen, zodat deze ouders hun belangrijke werk konden doen.

De PO-Raad heeft vanaf het begin actief leden benaderd om vragen, zorgen en obstakels inzichtelijk te maken. Internetaansluitingen en computers bleken een belangrijk knelpunt voor afstandsonderwijs. Door de centrale inkoop en coördinatie door [Sivon](#), geld van OCW voor computers en KPN, Ziggo en T-Mobile, die gratis internetverbindingen beschikbaar stelden (ruim 1.000 extra huishoudens zijn aangesloten), hebben we een enorme sprong voorwaarts gemaakt. Daarnaast is vanaf de eerste dag met Kennisnet de inhoudelijke ondersteuning voor de sector ingericht via www.lesopafstand.nl. De site geeft informatie over afstandsonderwijs en de gevolgen voor instructie, toetsen, samenwerken en

lesmateriaal. Naast de inhoudelijke ondersteuning bevat de site ook tips voor privacy van leerlingen en medewerkers en het veilig gebruiken van applicaties. De PO-Raad heeft met het Lerarencollectief en researchED de handen ineen geslagen en [tutorials voor scholen](#) over afstandsonderwijs gemaakt.

In de fase rondom het kabinetsbesluit om scholen weer te openen, hebben we in korte tijd en onder hoge druk samen met sociale partners, Ouders & Onderwijs, Lerarencollectief en partijen in de kinderopvang [speciale protocollen](#) moeten ontwikkelen voor het openen van scholen. Hierin zijn bijvoorbeeld de looproutes, pauzebeleid, leerlingenvervoer en benodigde extra schoonmaak uitgewerkt. Deze inspanningen betalen nu uit, omdat ze richting geven – maar ook de broodnodige ruimte laten – aan scholen om vanaf 11 mei weer open te gaan.

Behoeften op korte termijn

Met het opstarten van de scholen hebben schoolbesturen in het regulier basisonderwijs, maar zeker ook het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs, behoefte aan de volgende zaken om deze fase soepel te laten verlopen:

1. **Geef leraren ruimte en vertrouwen om op te starten**
Leraren, leerlingen, schoolleiders en bestuurders hebben de behoefte om samen weer op te starten. Aandacht voor het welbevinden en de sociale ontwikkeling van leerlingen staan hierbij voorop. Om in te kunnen spelen op de effecten van deze periode is maatwerk nodig (we bieden een [kwaliteitskaart](#) als leidraad). We zien op dit moment nog onvoldoende noodzaak om al met aanpassingen voor onderwijsinhoud, onderwijstijd of kwaliteitsinterventies te komen, maar vragen u om de sector ruimte en vertrouwen te geven, zodat lokaal het meest passende onderwijs kan worden gegeven.
2. **Gemeentelijke gymaccommodaties moeten beschikbaar zijn**
Veel scholen geven bewegingsonderwijs in gemeentelijke binnensportaccommodaties. Ook de gymzalen in het schoolgebouw vallen hieronder. Om het onderwijs in de volle breedte weer op te kunnen starten, is het noodzakelijk dat gemeenten hun gymzalen openen en weer beschikbaar stellen aan scholen. Hierbij is het belangrijk dat ook vereiste hygiënemaatregelen in acht worden genomen.
3. **Kwartaal extra financiering voor nieuwkomersonderwijs**
Nieuwkomers krijgen opvangonderwijs, zodat zij na een jaar kunnen doorstromen naar het reguliere onderwijs. Wij voorzien door de afgelopen periode dat het deze groep niet lukt om dit doel te behalen. Met een extra kwartaal financiering krijgen de betreffende scholen de kans de nieuwkomers het onderwijs te geven waar ze recht op hebben, zodat ze op hun niveau uitstromen naar het reguliere onderwijs.

Het goede vasthouden

De energie en regelruimte door de crisis hebben gezorgd voor een aantal zaken die we ook op de lange termijn willen behouden.

1. **Onderwijs op afstand kan tijdelijk leerlingen helpen**
Voor leerlingen die door omstandigheden niet naar school kunnen komen kan afstandsonderwijs tijdelijk fungeren als alternatieve vorm van onderwijs. Afstandsonderwijs kan regulier onderwijs nooit vervangen, maar afgelopen periode heeft laten zien dat de mogelijkheden ruimer en betekenisvoller zijn dan gedacht.
2. **Digitale vaardigheden: computer en internetverbinding voor iedere leerling**
Door de crisis werd duidelijk dat lang niet alle leerlingen de beschikking hadden over een geschikte computer en internetverbinding. Voor onderwijs op afstand zijn beide

natuurlijk een voorwaarde, maar het helpt ook enorm bij het ontwikkelen van digitale vaardigheden. In de toekomst moet voor iedere leerling een computer en internetverbinding beschikbaar zijn.

3. Kinderen in kwetsbare posities verdienen blijvende steun

Met het sluiten van de scholen werd bevestigd hoe belangrijk het is dat we als samenleving grip houden op en steun bieden aan kinderen in kwetsbare posities. Van het ene op het andere moment verdwenen voor sommige schoolbesturen honderden kinderen van de radar. Dit leidde tot vernieuwde samenwerking (in de vorm van korte lijnen en vrije ruimte) tussen scholen, gemeente, leerplicht, kinderopvang en zorginstellingen om deze leerlingen weer letterlijk bij de les te krijgen. Deze samenwerking en het urgentiegevoel moeten we ook na de coronacrisis vasthouden.

Het liefst willen de scholen morgen weer volledig open, laat daar geen twijfel over zijn. Echter de omstandigheden vragen om andere keuzes te maken. Wij hopen voor onze leerlingen dat de ontwikkelingen van het coronavirus aanleiding zijn om snel weer met zijn allen naar school te mogen. Tot die tijd stellen we alles in het werk om binnen de mogelijkheden het beste onderwijs voor alle leerlingen te verzorgen.

Met vriendelijke groet,

Rinda den Besten

